

BÖLÜM 7

ULUSLARARASI TİCARETTE TERCİH EDİLEN PEŞİN ÖDEME YÖNTEMİ

İrem PELİT¹

GİRİŞ

Küreselleşmenin etkisiyle günümüzde uluslararası ticaret, ekonomiler arasındaki sınırları ortadan kaldırarak dünya çapında önemli bir ekonomik faaliyet haline gelmiştir. Farklı ülkeler arasındaki mal ve hizmet alışverişi, işletmelerin büyüme ve gelişme hedeflerine ulaşmalarında kritik bir rol oynamaktadır. Yeni teknolojilerin ve iletişim yöntemlerinin gelişimi, lojistik süreçlerin iyileştirilmesi ve gümrük işlemlerinin kolaylaştırılması gibi faktörler, uluslararası ticareti artırmış ve dünya ekonomisini daha entegre bir hale getirmiştir.

Uluslararası ticaretin bu hızlı büyümesi ve küresel ekonominin karmaşıklığı, işletmelerin karşılaştığı zorlukları da beraberinde getirmiştir. Coğrafi uzaklıklar, farklı para birimleri ve düzenlemeler, ticari riskleri artırabilir ve güvenilir bir ticaret ortamı sağlama amacını tehdit edebilir. Özellikle, işletmeler arasındaki alım-satım işlemlerinin güvenli ve etkili bir şekilde gerçekleşmesi, başarı ve sürdürülebilirlik açısından hayati bir öneme sahiptir. Bu nedenle, işletmeler, uluslararası ticarete tercih edilen güvenilir ve etkin bir ödeme yöntemi seçmek konusunda büyük bir öneme sahiptir.

Bu bağlamda, uluslararası ticarete tercih edilen ödeme yöntemlerinden biri olan “peşin ödeme” önemli bir rol oynamaktadır. Peşin ödeme, alıcının mal veya hizmetleri satın almadan önce tam ödeme yapmayı tercih ettiği bir ödeme yöntemidir. Alıcı, mal veya hizmetin bedelini önceden ödeyerek, satıcıya olan güveni ve ödeme güvencesini artırır. Böylece, ticari riskler minimize edilir ve işletmeler arasında güvenilir bir ticaret ortamı oluşturulur.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Çağ Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Dış Ticaret Programı, eposta: irempelit@cag.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-4299-4691

peşin ödeme yönteminin geliştirilmesi ve işletmeler için daha etkili hale getirilmesi için de önemli katkılar sağlayacaktır.

Sonuç olarak, peşin ödeme yönteminin uluslararası ticaretteki önemi ve rolü, işletmelerin finansal yönetimini iyileştiren ve ticari işlemlerin güvenliğini artıran önemli bir araç olarak değerlendirilmelidir. Bu yöntemin daha etkin bir şekilde kullanılması için risk yönetimi stratejileri ve dijital ödeme yöntemlerinin entegrasyonu gibi iyileştirme önlemleri alınmalıdır. Gelecekteki araştırmalar, peşin ödeme yönteminin daha da geliştirilmesine ve uluslararası ticaretin daha sağlam bir temel üzerinde ilerlemesine katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Arslandere, M. (2021). Uluslararası Tecrübe ve Faaliyet Sektörü Çerçevesinde Uluslararası Ticarete Ödeme Şekilleri: İstanbul İli Üzerine Bir Pilot Araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 26(2), 129-152.
- Bağcıoğlu, R. (2023). Dış Ticaretteki Riskler-IV. *Satınalma Dergisi*, Sayı:127.
- Bayram, O. (2019). Uluslararası Ticarete Tahsil Esasına Dayalı Ödeme Şekilleri (Collection Basis) ve Uygulama Adımları. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(2), 209-216.
- Canitez, M. (2011). Dış Ticarete Ödeme Şekilleri ve Uygulamalar. Canitez, M. (der.), *Uygulamalı İhracat-İthalat İşlemleri ve Dokümantasyon içinde*, Ankara: Gazi Kitabevi.
- Çatuk, C. (2021). Uluslararası Ticarete Ödeme Şekilleri ve Oluşabilecek Riskler. *Teorik Perspektiften İktisadi ve Finansal Olguların Değerlendirilmesi*. Gazi Kitabevi, 291-301.
- Dab, S., Ramachandran, S., Chandna, R., Hanspal, R., Grealish, A., ve Peeters, M. (2016). "The Digital Revolution in Trade Finance". Boston Consulting Group. 1-7.
- Demir, Z. (2021). Havayolu Sektöründe Ödeme Sistemleri Yoluyla Yapılan Dolandırıcılık İşlemlerinin Sektöre Olan Etkisinin Değerlendirilmesi, Denetlenmesi ve Önlenmesine Yönelik Öneriler. *Öneri Dergisi*, 16(55), 185-220.
- İyigün, İ. (2019). Lojistik ve Tedarik Zinciri Süreçlerinde Büyük Veri Kullanımı ve Etkilerinin Analizi. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Volume: 7 Number: ICOAEF' 19, 95-103. DOI: 10.18506/anemon.576185
- Kaya, F. (2016). *Dış Ticaret İşlemleri Yönetimi*. Beta Yayıncılık. İstanbul.
- Özçelik, O. (2022). Ekonomik ve Siyasi Belirsizliklerin Türkiye'nin Dış Ticarete Ödeme Şekli Tercihlerine Etkileri: Doğrusal Olmayan Asimetrik ESTAR Koentegrasyon Testi ile Sınama. *Business & Management Studies: An International Journal*, 10(1), 380-398.
- Öztaban, O. (2016). Dış Ticaretin Finansmanı ve Dış Ticarete Kullanılan Ödeme Yöntemleri ile Makroekonomik Göstergeler Arasındaki İlişki. *Yüksek Lisan Tezi*. Antalya.
- Öztürk, A. ve Sandalcılar, A. R. (2018). Dış Ticaret İşlemlerinde Tercih Edilen Ödeme Yöntemleri: Doğu Karadeniz Bölgesi Üzerine Bir Uygulama. *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 20(4), 201-218.

- Samur, M. (2023). İhracat Bedelinin Yurda Getirilmesinde Türk Kambiyo Mevzuatındaki Değişikliklerin Dış Ticaret İşletmelerine Etkileri. İstanbul Esenyurt Üniversitesi İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 2(2), 117-128.
- Yalçınkaya, E. ve Karakaya, G. (2023). Uluslararası Ticarete Risk ve Rekabet Yönetimi. İstanbul Ticaret Üniversitesi Dış Ticaret Dergisi, 1(1), 42-54.
<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/09/20180904-2.htm> Erişim Tarihi: 23.07.2023
- https://bctr.org/dokumanlar/Uluslararası_Ticaret_Politika_Onerileri.pdf Erişim Tarihi: 28.07.2023
- <https://fintechistanbul.org/2022/12/26/odeme-sistemlerinde-2023e-yon-verecek-7-trend/> Erişim Tarihi: 29.07.2023.
- <https://some.nevsehir.edu.tr/tr/e-posta-ile-dolandirma-yontemleri-ve-alinacak-tedbirler> Erişim Tarihi: 04.08.2023.
- <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=Dis-Ticaret-104> Erişim Tarihi: 21.07.2023